

**Doc. dr. mag. Bojan Macuh, Maribor, Republika Slovenija, naučni
savjetnik Evropskog defendologija centra Banja Luka**

SEĆANJE NA PROBOJ IZ JASENOVCA: DAN KADA JE HRABROST PRKOSILA SMRTI

Svake godine, 22. april nas podseća na jedan od najmračnijih, ali i najherojskijih trenutaka naše istorije. Na taj dan, pre više od osam decenija, očaj i neustrašivost susreli su se unutar zidina „fabrike smrti“. Dok su se kapije pakla zatvarale, oni koji su preostali odlučili su da se ne predaju dželatima bez borbe, ispisujući poslednje poglavlje jasenovačke tragedije krvlju i nadom.

Na današnji dan, 22. aprila 1945. godine, deo poslednjih muških zatočenika odlučio je da pokuša proboj iz zloglasnog ustaškog logora Jasenovac. Od njih 600 koji su krenuli u proboj, preživelo je samo 107 zatočenika. Istog dana, samo nekoliko sati kasnije, počeo je i proboj zatočenika s Kozare. Tamo je u proboj krenulo njih 176, a preživelo je samo 11.

Poslednja grupa žena likvidirana je u predvečerje 21. aprila.

Koncentracioni logor Jasenovac bio je ustaški logor tokom Drugog svetskog rata u mestu Jasenovac, koje je tada bilo deo fašističke Nezavisne Države Hrvatske. Logor je osnovan u avgustu 1941. godine, kada su u njega dovedeni prvi zatvorenici iz Sarajeva, a raspušten je aprila 1945. godine. Bio je namenjen prvenstveno uništavanju Srba, Jevreja i Roma, ali su u njemu stradali i brojni Slovenci, Bošnjaci, Hrvati i drugi protivnici režima.

Da zaključim, Jasenovac ostaje trajni simbol neizmernog stradanja, ali i podsetnik na to dokle ljudska surovost može da ide kada se hrani mržnjom. Naša je dužnost da čuvamo uspomenu na one koji su tamo ostavili svoje živote, kako se takvo zlo nikada ne bi ponovilo. Njihova žrtva nas obavezuje na mir, toleranciju i neprestano preispitivanje savesti.

Slava svim žrtvama!